

86. JIRÁSKŮV HRONOV ZPRAVODAJ 3 PONDĚLÍ 1. 8. 2016

CHCEME UKÁZAT, ŽE ITÁLIE NEŽIJE JEN FOTBALEM

Rozhovor s členkou souboru DIMIDIMITRI Lenkou Borovou a se šéfem souboru Giuseppem Sinatrou

Jak jste se dostali na Hronov?

Úplně náhodou. Připravili jsme tuto hru, imitaci Moliérovky komedie Zdravý nemocný, a řekli jsme si, když nám to takhle pěkně jde, proč bychom hru nepřivezli na nějaký festival. Jsem Češka, ačkoli už šestnáct let žiji v Itálii a chodím do italského souboru, tak jsem navrhla, co kdybychom se podívali na nějaký český festival? Na internetu jsme našli Jiráskův Hronov, o kterém jsem už jako malá holka slyšela, a řekli jsme si, že to zkusíme. A vyšlo to. Když už jsme se sem chystali, řekli jsme si, že nebudeme hrát pouze v italštině, ale využijeme mé češtiny a uděláme představení italsko-česky. Lidé to lépe pochopí a bude se jim to líbit. Celý text jsme předělali na komediální verzi. Proto se hra nejmenuje Zdravý nemocný, ale Žertovný kolotoč aneb Ve zdravém těle zdravý duch.

Znála jste prostředí českého amatérského divadla?

Vůbec. V Čechách jsem nikdy ani nepomyslela na to, že bych dělala divadlo, že bych se postavila na prkna, co znamenají svět. Můj syn v Itálii začal s dramatickým kroužkem. Po letech mi nabídl, abych to také zkusila a já se do divadla zamilovala. Naše společnost Dimidimitri dělá různé kurzy, cirkus, akrobacie, žonglování, a to pro dospělé i pro děti. Zkusila jsem herectví, a nakonec se sešla tak bezvadná parta, že jsem u hraní zůstala.

Jak jsou kurzy organizované? Jsou jednorázové nebo dlouhodobější?

Naše škola je divadelně-cirkusová škola, kde se vyučuje celý rok, od září do června. Nakonec se dělá školní vystoupení, kde všichni žáci ze školy předvádějí rodičům a přátelům, co se naučili.

Existuje v Itálii podobný systém postupových přehlídek, jaký máme u nás?

Naše společnost Dimidimitri spolupracuje

na Franco Agostino festival. To je festival pro mládež, kde se soutěží ve dvou kategoriích, 10 – 14 let a 15 – 18 let. Soutěž začíná krajským kolem, kde školní soubory předvedou svá vystoupení, akrobacii, divadlo, mimiku, jakýkoli žánr, a vítězové postupují do dalšího kola. Festival trvá dva dny, v nich se představit asi 25 souborů. Snažíme se, aby každý soubor získal nějakou cenu, protože to by nebylo pěkné, když už vynaložil takové úsilí, ujel dlouhou cestu a věnoval tomu třeba celý rok práce, aby odjel bez ceny. Máme cenu publika, cenu poroty, cenu prezidenta Dimidimitri... Samozřejmě pak máme tři hlavní vítěze, kteří pokračují na další festivaly, a z nich je vyhlášen i absolutní vítěz. Členové vítězného souboru jsou pak pozváni jako účinkující hosté do Teatro Piccolo Milano, které jim poskytne zdarma celé divadlo a malým hercům umožní, aby si jeden den vyzkoušeli svět profesionálního divadla. Jsou jim k dispozici technici, kadeřníci, maskéři a všichni se k nim chovají, jako kdyby to byli profesionální herci.

Dává porota souborům kromě cen i nějakou zpětnou vazbu?

Členové poroty jsou umělci, novináři, spisovatelé nebo učitelé divadelních škol. Máme porotu řemeslnou, technickou, která se zaměřuje na divadelní provedení a dovednosti, a pak máme porotu lidovou, což jsou školy, které se přijdou podívat. Tyto školy volí nej-

lepší vystoupení, které viděly. Po každém vystoupení zůstanou herci na jevišti a porota, i děti a studenti v hledišti, jim mohou dávat jakékoli otázky. Vždy se herců na jevišti ptáme, proč předvedli to, co předvedli, a co z toho sami pro sebe vytěžili. To je na divadle nejdůležitější. Ne to, jak jsi to udělal, ale co jsi z toho vytěžil a co jsi nám tím chtěl dát.

Jak funguje výuka ve vaší divadelní škole?

Škola Dimidimitri se snaží především o výchovu dětí. Nejde o to, naučit děti akrobacii nebo jak mají recitovat, ale dostat do nich výchovu, jak se mají chovat k druhým. I při akrobacii je důležité umět se chovat k druhému, věřit mu a pomáhat si, aby se nakonec celé vystoupení povedlo. Máme ve škole žáky všeho věku, od dětí po starší lidi, a všechny se snažíme naučit od všeho něco. Aby měli základy z nového cirkusu, uměli házet s balónky, kužely, hrát divadlo, ale hlavně aby spolupracovali. Snažíme se míchat dospělé a děti, akrobacii a divadlo. V Itálii je hodně takových škol divadla a cirkusu, my jsme jedna z neznámějších. Jezdíme po různých festivalech nejen proto, abychom nabrali nové žáky, ale i abychom ukázali, že se v Itálii nežíje jen fotbalem.

Dáváte důraz na provedení a výsledek, nebo na pedagogický proces, kterým se s dítětem pracuje?

Nikdy nechceme z žádného dítěte udělat profesionálního herce nebo akrobata. Chceme, aby si to u nás děti užily, aby se odloučily od dnešního technického světa počítačů a playstationů. Aby pochopily, že si vystačí s málem, že i s vlastním tělem si mohou hrát, mohou tvořit. Každé dítě není nadané na divadlo, ale každému dáme prostor a dovedeme ho až do konce. Jak to dopadne, není vůbec důležité. Samozřejmě nás těší, když je výsledek úžasný, ale pokud není, nevádí. Stejně nás těší i drobnosti, třeba když k nám dítě přivedou rodiče, že je stydlivé, a ono tuto svou bariéru překoná.

Petra Jirásková

NA OKRAJ DNE

Za ta léta co jezdím na různé divadelní festivaly – a protože těch let není málo, tak není málo ani festivalů – jsem pochopil, že každý festival si formuje, utváří svůj kontext. A že se můžete snažit jak chcete posuzovat sebevíc každou inscenaci samu o sobě, stejně na konec definitivní názor na ni ovlivní právě tento kontext. Píšu tento sloupek jako jakýsi doplněk k recenzi, již jsem pro toto číslo Zpravodaje napsal o Divé Báře. Viděl jsem tuto inscenaci v Rakovníku, kam už nějaký rok jezdím jako na jednu ze svých nejoblíbenějších amatérských přehlídek. Což píšu proto, abych nebyl podezírán, že snad v tomto sloupku obhajuji sebe jako porotce, který poslal tuto inscenaci na JH, kde ji jako recenzent zkritizoval. Chci jen upozornit na to, že v kontextu rakovnické přehlídky divadla dospělých pro děti vstoupila do úplně jiných – řekněme pro zjednodušení – divadelních souvislostí. Zajisté, že nebyla bez problémů, ale vedle jiných inscenací byla jistým zřetelně cílevědomě – a chcete-li režijně – záměrně budovaným tvarem, jenž měl svou poetiku a svůj styl. Pravda, byl dost blízko jakémusi pásmu písniček a lehce naznačených situací, ale v jeho jednoduchosti byl jistý půvab. Nebo přinejmenším jakási vůně prostoty, jíž náš dnešek odvykl. Nebylo to mnoho, ale v kontextu rakovnické přehlídky to bylo dost na to, aby ta inscenace byla poslána na JH. A tady se dostala samozřejmě do úplně jiného kontextu. Dokonce se dá říci, že to, co bylo v Rakovníku její předností, stalo se na Hronově její slabinou. Dokonce se díky tomu vynořila otázka, jakým způsobem byl text Němcové interpretován, zda tak, aby byl v této podobě předkládán mládeži školou povinné. V tomto okamžiku už opravdu vystupují jako porotce, který párkrát zažil nepříjemné chvíle, když inscenace na jedné přehlídce oceněná, na druhé vzápětí propadla, protože vstoupila do zcela jiného přehlídko-festivalového kontextu. Nejde o změkčování kritérií, ale o vědomí souvislostí. Dovolte mně opakovat to, co jsem kdysi napsal v knížce, jež se jmenuje Práce porotce amatérského divadla: být porotcem amatérského divadla neznamená být divadelním kritikem. Což značí mimo jiné i vědomí o specifice kontextů přehlídek.

Jan Císař

WIKOV

PŘEDÁNÍ CENY PAVLA DOSTÁLA 2016 SOUBORU DS KRAKONOŠ Z VYSOKÉHO NAD JIZEROU

ZIMÁK FUNGUJE!

Někdy se holt tak stane, že novinář míří za skandálem, za senzací, za katastrofou... A ono nic. Dlouhodobě nejkontroverznějším tématem Jiráskova Hronova zůstává ubytování. Ať už to jsou pochybné cesty festivalovým taxi, nebo nově zařízené spaní na místním zimním stadionu. Právě tam jsem se vydal obhlédnout situaci. Jako bývalý hokejista dobře vím, jak čpí hokejová kabina, byť po jediném zápase. Nedovedl jsem si proto představit, že v takovém prostředí mohou spát lidé (třebaže divadelníci). Hned u vchodu mě přivítala paní recepční, a že redaktora (tedy mě) ráda provede. Když jsem vstoupil do jedné z připravených šaten, mé překvapení bylo nepopsatelné. Pět, možná šest postelí, vysmýčeno, čisto. Paní recepční ještě připomíná, že každá kabina má k dispozici koupelnu, a že celé prostory byly důkladně desinfikovány. Krom jemného gumového oděru jsem si žádného dalšího nepříjemného překvapení nevšiml. Zároveň mají hosté k dispozici automaty

na pití a přilehlou hospodu. Zeptal jsem se, zda není přítomen někdo z ubytovaných. "Tam vzadu je teď celá skupinka," řekla paní recepční a pobídla mě kupředu. Nebýt všudypřítomné gumy myslel bych, že jde o normální pokoj. V jednom koutě se někdo balí, v druhém zase kdosi umírá po náročné noci. Ani jeden z ubytovaných nenašel problém, který by jej nutil na svůj "hotel" zanevít. Snad jen, že zde není taková atmosféra jako ve školních třídách.

Těsně před rozloučením jsem se ještě paní recepční optal s nadějí v hlase, zda si myslí, že se takové ubytování udrží i v příštím roce? "Určitě. Zatím si nikdo nestěžoval, všichni jsou spokojení. A je to určitě minimálně srovnatelné s intrem, ne-li lepší," rozloučila se se mnou milá dáma a já chtěl nechtě musel odejít s nepořízenou.

Dokonalou tečkou za nesplněním mých bulvárních choutek byla pak náhlá průtrž mračen, která spolu s prachem a špínou z ulice spláchla i poslední zbytky mé důstojnosti. Tak jsem si koupil deštník.

Vít Malota

NE

ŠÉFE

Je to Bašta

Možná vás ona kacířská myšlenka začala hlodat během času v nekonečné frontě, nebo při jakékoli filosofické chvilce, ke kterým je na Hronově mnoho příležitostí. Každopádně ti, ve kterých hlodavý nápad uzrál, rozhodli se jít pod jídelní stan, opovrhli vzdušností prostoru a zamířili jinam - řekněme to otevřeně (jsme dospělí lidé) - ke konkurenci.

První, kdo připadá v úvahu, je restaurace Radnice. Jednak je nejbližší stanu, tudíž nemusíte hledat nijak daleko, a druhá mají v oknech pěkné motorky. Jenže jaké bylo naše překvapení, když jsme byli obsluhou uvědomění, že to právě oni obstarávají jídlo do stanu, a že vařit pro jednotlivce nestíhají. Posuňme se dál. Nakonec padl náš výběr na Hronovskou klasiku - restaurant Bašta.

Bylo by zbytečné psát o interiéru, protože jedině, co účastníci Jiráskova Hronova zajímá, je jak a za kolik se nají. Předně je třeba upozornit, že zde nevaří nic krom menu, které sestává z polévky za 20 korun a šesti možností hlavního chodu. Velkou vý-

hodou je nízká cena, kupříkladu smažený sýr s bramborem stál pouhých 73 Kč, tedy jen o tři koruny víc, než oběd v polních podmínkách festivalového stanu. Pravda, v ceně nebyla zahrnuta polévka, ale to snad ani nestojí za řeč.

Dlouho po našem příchodu si nás nikdo nevšiml. Mrázek podotkl, že jsme asi nevýrazní a jal se číst všechny své články z předchozího čísla, aby si trochu zahojil ego. Jak na objednání, tak na jídlo si musíte počkat poměrně dlouho (není to ale nic nesnesitelného, máte-li vedle sebe někoho snesitelného), odměnou vám ale je velká porce za nízkou cenu. Jídlo zasytí, je dobře uvažené. Smažený sýr měl parametry sýrů od soukromých farmářů z Vysokých Tater, příloha šťavnatá jak ze zahrádky. Dalo se to.

Jídlo: Smažený sýr, brambory, obloha, kečup + Kofola 0,5 litru = 88 Kč

Kuřecí řízek s bramborovou kaší a okurkou + Matonni jemně perlivá = 91 Kč

Malota dal devadesát, Mrázek platil stovkou. Je to svátec.

Vít Malota, Jan Mrázek

PC Z PRVNÍ RUKY

Ne, toto není inzerát na výhodnou koupí výpočetní techniky. To mě jen oslovili přátelé z redakce, jestli bych nechtěl zprávy z PC psát přímo já coby jeden z lektorů - když už tam stejně budu, aby se netřísťily síly, žeano. Tak jsem slíbil, že to aspoň zkusím, ostatně kdo jiný než my sami dokáže správně posoudit, jak se nám vedlo.

Nuže: s naprosto objektivním odstupem a čistým svědomím mohu konstatovat, že se nám vedlo dobře. Snažili jsme se dopátrat toho, jak asi mohla vypadat prozaická předloha Zápisníku důstojníka Rudé armády, která není nikde k sehnání - a rozvíjeli myšlenku o tom, že asi bude postavená na principu nespolehlivého vyprávěče, se kterým bývá v divadle zpravidla problém. O vztahu předlohy a inscenace jsme diskutovali i u Černošského pánaboha, jakož i o obdivu k energii, nasazení, výběru příběhů i divadelní nápaditosti věci. U Dokonalé svatby jsme se něžně přeli o to, zda ta hra je nebo není zcela brilantní, zda ji máme či nemáme rádi - ale hlavně vyjadřovali obdiv k tomu, jakým způsobem ji Hrobso nastudovalo. Pak se trochu na podnět z pléna mluvílo o tom, zda je nebo není fér použít do soutěže inscenaci profesionálního režiséra - jeden by si byl myslel, že už se o tom namluvilo dost, ale zjevně ne. Každopádně i s tím jsme se my šikulové zdatně vypořádali.

Zkrátka a dobře: když se z náměstí vydáte kolem divadla, minete festivalové centrum, u lípy před obchůdkem zvaným Adéla zabočíte vlevo, minete pár vil, dvě bytovky a nejbližšími dveřmi vplujete do mohutné členité stavby, když potom z haly vystoupáte do čtvrtého patra a nad schody zabočíte vpravo, a když to všechno podniknete vždy kolem druhé hodiny odpolední, najdete tam nás, milé, vtipné, chytré a zábavné lektory, a spolu s námi i naše milé, vtipné, chytré a zábavné posluchače a diskutéry, mezi kterými vás milerádi uvidíme. Účast na prvním sezení byla potěšujícím způsobem hojná, ale nějaká židle se najde vždycky, žeano. A z toho náměstí to trvá sotva pět minut. Fakt, měřil jsem to.

Michal Zahálka

Věba

NEJVĚTŠÍ RADOST MÁM Z TOHO, ŽE JSME VYDRŽELI

ROZHOVOR

Rozhovor s režisérem a choreografem představení Ze života obtížného hmyzu Martinem Packem

Jak vaše studio vlastně vzniklo?

Založil jsem je zhruba před pětadvaceti lety. Po Aleně Skálové jsem chvilku vedl Choreu Bohemicu, tento soubor měl ovšem poněkud odlišnou poetiku, než jsem chtěl dělat. Alena tehdy usoudila, že bych si měl založit svůj vlastní soubor. To jsem udělal a výsledkem bylo, že část lidí z Chorey Bohemicy přišla za mnou do BUFO a Chorey Bohemica skončila.

S kolika lidmi jste začínali?

Před pětadvaceti lety nás bylo sedm a postupně se na nás nabalovali další lidé. Bývalí profesionální tanečníci nebo lidé na špičkové amatérské taneční úrovni. V současné době je nás zhruba třicet dva. Zkoušíme jednou týdně. Představoval bych si víc zkoušení, ale z provozních důvodů to bohužel není možné. Na jaře a na podzim míváme soustředění a snažíme se každý rok udělat jednu premiéru. Jedeme systémem dvou polovin souboru, což znamená, že jedna část má premiéru a druhá hraje staré osvědčené kusy, kterých jsme za svoji éru vytvořili patnáct.

Nedokážu si ani představit, jak náročné musí být zkoušet s tak velkým souborem...

Stojí to hodně energie a nervů. Je to pochopitelně náročné, ale většinu souboru tvoří určitá sociální skupina. Máme se rádi i mimo jeviště a o to je to jedno-

dušší. Snažím se stavět tuto skupinu nikoliv jako taneční soubor, ale jako soubor divadelní, což znamená, že máme hodně mladé lidi, pak tzv. středáky a i ty starší. To jste ostatně viděl na dnešním představení.

Veškerou choreografii si děláte sám?

Všechnu choreografii i režii dělám já.

A hudební složka představení?

Po ne příliš dobrých zkušenostech s živými muzikanty - v mládí jsem hodně tancoval i na živou muziku - založil jsem filosofii hudební stránky věci na playbacku. Muziku hledám a nacházím leckde, v poslední době se mi osvědčila především filmová hudba.

Vím, že jste dosáhli ve své oblasti poměrně dost úspěchů. Kterého si považujete nejvíc?

Abych řekl pravdu, největší radost mám z toho, že existujeme pětadvacet let. Že jsme vydrželi. Na jevišti představení vypadá, že to je legrace, ale já jsem dost tvrdý šéf. Chovám se k členům souboru jako k profesionálům a vyžaduji od nich profesionální přístup. Je to docela teror. Zpočátku jsem si myslel, že to nemohou dlouho vydržet a že v souboru skončím sám. Je to náročné, ale mně to svým způsobem dělá dobře. I z toho důvodu, že spousta lidí, která souborem prošla, se dostala na DAMU. Zisk cen a ocenění ale nijak neprožívám. Mám radost z toho, že soubor drží pohromadě.

A co chystáte dál?

Před půl rokem jsme si dali roční pauzu, abychom nabrali nových sil a inspirace. Ale už mám v hlavě něco nového. Prozradím, že chystám taneční příběh, který by se měl odehrávat na horské chatě.

Jan Švácha

JAK UŽ TO V ŽIVOTĚ NEJEN HMYZÍM CHODÍ

RECENZE

„Téma, které jsem už několikrát viděl a prý ještě k tomu tanečně“, běželo mi hlavou, když jsem vstupoval do hlediště. Měl jsem trochu obavy, ale ty se rozplynuly ve chvíli, kdy představení začalo. Během několika prvních vstupů se mi černé jeviště proměnilo v zelenou louku a já, jakoby lupou, pozoroval život v ní. Odehrávaly se tam rozto-mile hravé a laskavé příběhy, plné energie a živočišného života, které často dopadly velice tragicky, jak už to v životě nejen hmy-zím chodí. Okamžitě si mě „Taneční divadlo BUFO“ získalo na svoji stranu. Hned úvodní „filmová groteska“ o rodinkách na pikniku mě nadchla. Přesný taneční i mimický projev v citlivé choreografii s naprosto dokonalým temporytmem okouznil nejen mě, ale všechny diváky v sále Jiráskova divadla. Nastartoval tak koláž dalších a dalších epizodek ze životů jednotlivých hmyzích druhů, která věrně popisovala jejich konkrétní charakter, chování a vztahy. Každá etuda měla svoji novou tvář, výborně zvolená

hudba a vtipné, výstižné kostýmy vše jen podtrhovaly. Opravdu profesionální projev všech tanečníků, kde adekvátně ke svým možnostem každý, ať mladý, starý, muž, či žena, prodal maximum ze svých schopností. Až při děkovačce jsem si uvědomil, kolik v tom hrálo lidí. To jsem původně netušil, spíš jsem se divil, jak se rychle převlékají. Choreografie byla nápaditá, vtipná s osobitou poetikou, přesně provedená. Co ji proměnilo i v divadelní formu, byly vždy překvapivé a vtipné pointy. Možná pár tem-ných prodlev, zřejmě technického původu, u mě vyvolávalo pocit, že by to už mělo končit, ale vždy další etudka mě vrátila zpátky do opěradla. Citlivě vložené „blackouty“ – krátké skeče, většinou s drastickou pointou, dávaly v celku divákovi čas se nadýchnout a připravit na další náročnější choreografii. Celkově bylo představení výborně vystavě-né, i když bylo složeno z etud, diváci měli pocit jednotlosti a celistvosti, jak mi bouřli-vým aplausem dokázali.

Michal Hecht

hmyzí **skvělé** světlušky
broučci pecka
úžasné famózní
ech zhmotněná nuda southpark
neuvěřitelný **bzz** perfektní
výborné bzučení
bože nápadité boží bzučí
super

Inscenace Tanečního divadla BUFO je klipovitým pásmem, pohybových čísel bez vzájemné souvislosti nebo vztahu. Některým sekvencím (někdy dokonce situacím) nepochybně nelze upřít pointu, bohužel jich však zdaleka není většina. Řada z nich tak působí jen jako nenápadité představování hmyzích druhů nebo jejich kostýmů. Celá tato „mód-ní přehlídka“ je doprovázena změtí hudby rozličných druhů a různé kvality. Nejvíce ubíjející je však choreografický princip znázorňování každého hudebního akcentu či rytmické přeměny. Bez společného tématu či jeho hledání – prvoplánově a často samoúčel-ně. Večer se pak bohužel stává jen otrockou ilustrací hudby pohybem.

Jan Hnilička

Velká podívaná, velká sranda zájezdového divadla.

Irča Knetlová

Dobrý, super, úžasný, jsem velmi nadšen. Na pohybovém divadle normálně spím už asi jedenáct let.

Honza

Některé věci jsou obtížné, zvlášť kostýmy.

Aťa

Na to, že mě taneční divadlo normálně nebaví, tak tohle mě bavilo hodně, obdivuju to. Víc než taneční divadlo mi to přišlo jako taneční klauniáda. Ale některé jsem nepoznala, třeba ty Kleopatry na začátku. Nakonec jsem usoudila, že to jsou mšice, i když jsem si před tím myslela, že to byly taky kudlanky.

Terka Jelínková

Bylo to krásné, líbivé, hravé, mě se to moc líbilo i co se týče kostýmů. Myslím, že si na tom dali záležet a bylo to velmi hezké. Pro mě pozitivní zážitek.

Ondra Schejbal

Mně se to moc líbilo. Já jen věděl, že jdu na taneční divadlo, jinak jsem si nepřečetl nic. A užil jsem si to – bylo to takové hravé a to já mám rád. Tanečnímu divadlu nerozumi-mám a tady jsem rozuměl úplně všemu i já, nepoučený divák.

Ondra Sosna

Nikdy v životě jsem neviděla nic divněj-šího! Hroznej bizár, to mě napadalo celou dobu. Až na světlušky mě to ale celé bavilo, jak to bylo divný.

Káta Prášilová

Seděla jsem tam s otevřenou pusou a bála se, že mi do ní nalítá nějaký hmyz!

Monča Němečková

U NÁS JSOU VŠICHNI DIVADLA CHTIVÍ

ROZHOVOR

Rozhovor s režisérkou souboru bratří Mrštíků Boleradice Alenou Chalupovou.

Všiml jsem si, že po představení za vámi přišel autor dramaturgie Milan Uhde a poděkoval za zážitek.

Nás to hrozně překvapilo. On původně mýnil odjet, ale nakonec tu zůstal. A teď na nás byl... tak nějak hodný.

Má podle vás příběh Divé Bány co nabídnout?

Myslím, že i v dnešní době se dějí takové věci. Třeba na vesnici (ve městech to tolik nevidíte) se objeví člověk, kterého si vesnice neoblíbí. A najednou, aniž on by za to mohl, se ho začnou stranit. Jsou takové případy.

Stává se například, že když do vesnice přijde někdo z venčí...

...tak hrozně dlouho trvá, než ho ostatní přijmou. Ano

Sám Milan Uhde tvrdí, že hra je o "malém českém fašismu".

Právě jsme o tom mluvili. V závěru se ukáže ta hrůza, že jeden zfanatizuje celý dav a ten by byl vážně schopen upálit.

Je dramaturgie zvolená i na základě silného extremismu ve společnosti?

Tehdy jsem o tom tak neuvažovala. Ale teď se to do toho docela hodí.

Váš soubor nese odkaz bratří Mrštíků. Jaké místo zaujímají ve vašem repertoáru?

Protože bratři Mrštíkové bydleli v sousední vesnici, v Divákách, my k nim máme hodně blízko. Hodně dlouho jsme měli na repertoáru Maryšu. Dlouho jsme od nich hráli Rok na vsi. Ten měl tady v Hronově veliký úspěch. My i naši předkové k nim měli blízko, takže si jich vážím. I když měli taky svoje...

Na jevišti jsem sledoval obrovský kolos, vesnický soubor s téměř stovcetitiletou tradicí. Co je třeba, aby se dalo všechno dohromady?

Naše vesnice má dlouhou tradici a všichni jsou taková divadla chtiví. Když se mě ptali, pro si vybírám hry s tolika lidmi,

řekla jsem, že je to protože by všichni chtěli hrát a já si je chci udržet. Musím s nimi pracovat. Všechno, co jsme hráli, bylo masové. /smích/

Určitě je třeba nějaká zástita zvenčí, nebo alespoň finanční podpora.

Dřív to tak nebylo. Vždycky jsme pracovali pilně a bez nároku na honorář. Ale máme úspěch. Takže jsme dostali dotaci od obce a kraj nám také něco poskytl. Takže ano, snaží se nás podpořit.

U amatérského divadla je to nezvyklé, ale ve vašem programu jsem si všiml, že velmi důkladná práce se věnovala kostýmům. Kdo se o to zasloužil?

Začaly se mnou hrát moje děti. Dcera také režíruje, tady hrála farskou kuchařku. A moje vnučka Jana nám navrhla kostýmy. Takže tohle obstarala ona. A děvčata si to ušila.

Do jakých témat se pouštíte nejčastěji.

Já převážně dělávala klasiku, protože jsem ještě ze staré školy. Navíc jsem učila češtinu. Takže Němcovou, Tyla... Ale dělali jsme i hry cizích autorů. Například My Fair Lady (ze Zelňáku). Ale už jsme jich dělali tolik, že je zapomínám. Teď bych to chtěla už trochu modernizovat. I scéna v Divé Báře byla taková jen náznaková. Dřív jsme hrávali s realistickými kulisami. Jde mi o to, aby se na dědině dělala nějaká kultura, protože tam nic jiného nemáme. Neděláme jen divadlo, ale také divadelní bály. Zveme si soubory z celé republiky. Hrajeme asi 70 her ročně. A je stále vyprodáno. Kdykoli něco hrajeme, všude kolem stojí autobusy. Máme velice hezké, kamenné, renovované divadlo. Jsme rádi, že na vesnici přinášíme nějakou kulturu.

Takže do budoucna hledíte s optimismem?

Jistě. A navíc už jsem si vychovala nástupce, takže já se pomalu stahuji do ústraní. /smích/

Vít Malota

KRUTÝ JE OSUD RECENZENTŮV

Těžko, přetěžko se mně píše o tomhle bo-
leradickém představení. Především proto,
že čím jsem starší, tím menší mám radost,
když musím napsat, že se inscenace nepo-
vedla. A za druhé proto, že si velice vážím
boleradického souboru jako vrcholného
představitele té linie českého amatérského
divadla, která tkví svými kořeny v jistotě,
že divadlo a život jedno jsou. Dokázali to
svým nezapomenutelným hronovským
představením Roku na vsi, kdy je celé hle-
diště ve stoje ocenilo. Jak rád bych stejně
nadšeně psal i o té jejich Divé Báře, ale
bohužel to nejde. Poznávám zajisté v této
inscenaci ruku paní režisérky Aleny Chalu-

pové, která má ráda uspořádaný pořádek,
ale tentokrát je této vlastnosti příliš, neboť
Divá Bára je o divokosti, odlišnosti, nekon-
venčnosti a budete-li chtít až o individuální
vzpouře nepřizpůsobivých individualit, jež
se vším – někdy až bizarně – vymykají šede-
mu průměru. A tohle všechno té boleradic-
ké inscenaci chybí, v nejlepším případě je to
idylický obrázek o tom, jak jedna poněkud
nevázaně jednající pěkná dívka pomohla
své neméně pěkné přítelkyni od nechtěné-
ho ženicha. A sama si našla toho správného.
Na předlohu Boženy Němcové je to málo,
ztraceně málo; je to tak cudné a skromné
divadlo, že člověk až málem nechápe, proč

RECENZE

se to všechno děje a o čem to vůbec je. Při-
spívá k tomu jistě i to, že divadelní adaptace,
kterou vytvořil Milan Uhde, je syntetickým
divadlem, které „mluví, zpívá a tančí“, jak
nazval muzikál i operetu ve své knize Ivo
Osolobě, zatímco v případě boleradické
inscenace jde o několik písní, které místo
rozvíjení situací a jednání postav jako by
patřily do jakéhosi folklórního pásma.

V mládí bych napsal, že je to divadlo bez
barvy, vůně a zápachu. Ale ve svém pokroči-
lém věku si mohu jen postěžovat, jak těžký
je osud recenzentův, jenž musí – ač k smrti
nerad – sdělovat tato nepříjemná fakta.

Jan Čisář

Slovomrak (čti wordcloud) je vizuali-
zací bleskových reakcí diváků ihned
po představení. Čím větším písmem
je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci
v souvislosti s představením prones.

V ČEM JSOU ČÁRY DIVÉ BÁRY

Považuji to za příliš naivní, a že to nemůže zapůsobit tím, čím měli asi v úmyslu. Prostě, láska je jiná.

Miroslav Houštěk

Bylo to takové činoherní a dlouhé. Jinak k tomu asi nemůžu nic říct, protože se mi to fakt nelíbilo.

Jakub

Zdá se mi, že kdyby se více drželi Boženy Němcové, udělali by lépe.

Alena Zemančíková

Moc jsem si užila poetiku toho textu. Akorát jsem místy nemohla zabránit smíchu, protože mi to přišlo v této podobě, s těmito kostýmy nepatřičné.

Eliška

Já to říkal souboru – je to zápas s andělem! Ale každé představení je zápas s andělem. Kde je pohoda a zaručený klid, jak v pojistovně, tam to nikdy nebývá ono. Myslím, že se s tím statečně a čestně utkali, ten příběh je srozumitelný, všechny postavy jsou jasně prokreslené i po škrtech, které tam nastaly, protože soubor nestačí na ten muzikál. Ale příběh došel k publiku a tak myslím, že hlavní účel byl splněn. Mohou být spokojení a já také.

Milan Uhde

Včera jsme se dívaly na inscenaci Divé Bány na ČT Art, bylo to jiné. Dneska to bylo takové lidové. A hlavně to bylo o tom, že jsme byly přítom. Když se člověk kouká na obrazovku, tak si sice říká, že je to krásné, ale tohle je o něčem jiném. Atmosféra divadla.

Dámy

Vydržet být „černou ovčí“, nebo raději jít se stádem? To je otázka, kterou si někdy v životě kladl snad každý. Nemůže být tedy pochyb o aktuálnosti tématu inscenace Divá Bára DS bratří Mrštíků Boleradice, kterou Milan Uhde dramatizoval podle povídky Boženy Němcové vydané poprvé už v roce 1856. Stále aktuální je nepochybně také to, že „jinakost“ mnohdy i dnes končí vyobcováním z dané sociální skupiny, šikanou nebo dobrovolným exilem.

Některé pochybnosti boleradická inscenace ale přeci jen vyvolává.

Co zůstalo svázáno s dobou vzniku původní povídky, je vnímání záhrobí, čarodějnictví a mystiky s tím spojené. Což jsou motivy typické nejen pro toto konkrétní dílo, ale celkově pro tuto oblast literatury (vzpomeňme např. třeba i na Kytici K. J. Erbena). Inscenace boleradických tuto strunu nerozeznává a pak je tedy otázka, co je nakonec pro Báru trestem za její nekonvenčnost, svobodmilovnost a nevhodný původ. Proč by se měla pragmatická neohrožená dívka, které jsou čáry pro legraci a nemá problém s tím, zajít sama v noci na hřbitov, bát sama v márnici? Duchů – zdá se – se bojí jen opilci. Vesničané strážící v márnici uvězněnou Báru, si s nimi rozhodně hlavu nedělají a jejich pověřivost působí jen jako zástěrka, za níž skrývají osobní antipatie.

Jak vidno, jediný, koho se tady lze bát, jsou tedy lidé – jenže, a jsme zase u toho, ti se zможou evidentně jen na příkrá slova a na to, že onu kontroverzní dívku zavřou někam, kde je skorem ve větším bezpečí,

než když je ve středu jejich rozvášněného davu.

Jinak řečeno, scéna, kdy se onen dav pokusí Báru potrestat něčím, co by z logiky děje mělo pro každého být jen o málo horší než smrt, co by mělo být kruté, zůstává jaksi bez účinku. A pouze obraz dívky ležící jako by byla mrtvá či obětovaná to nezachrání, není totiž naplněn obsahem a není k němu vystavěno patřičné zázemí jak scénografické, tak režijní.

Nejemotivnějšími momenty tak jsou Eliščina a starostova částečná zrada a v podstatě i selhání farářovy autority, přičemž zde bohužel nebylo jednoznačně čitelné, zda farář věří, že Elišce nechává svobodnou vůli, nebo vědomě zradil také.

Jelikož na jevišti nevzniká pro Báru žádná uvěřitelná hrozba, je bez účinku i její záchrana a Myslivec je v této struktuře pouze tak trochu do počtu a spíš než jako východisko slibující, že i pro výjimečného člověka se může najít výjimečný partner, funguje jen jako potvrzení vyběravosti, která je Báře přisuzována coby dědictví po její matce.

Přesto přese všechno se ale podařilo to hlavní – převyprávět příběh dívky, jejíž jediný problém je, že je svá, a přizpůsobit se požadavkům svého okolí se neumí a hlavně nechce. Bára, v přirozeném a svěžím podání Jany Golcové, z jeviště neodchází jako poražená, ale jako vítěz – na rozdíl od Elišky, která Bářinu odvalu nemá. Zůstat svůj není lehké, ale nakonec se to přeci jen vyplatí. Toto se boleradickým podařilo sdělit bezpochyby.

Kateřina Baranowska

I UČITEL MŮŽE FUNGOVAT V ROLI KAMARÁDA

ROZHOVOR

Rozhovor s vedoucí souboru Veselé zrcadlo Lenkou Janyšovou

Veselé zrcadlo je jedním ze souborů tady, který není režisérský, ale pracuje s mládeží. Jaký je pro tebe rozdíl mezi režisérem a pedagogem?

Ve svém působení v divadelním oboru to mám vlastně spojené. Tady nejsem vlastně ani pedagog, ani stoprocentní režisér. Jsem někdo, kdo nabízí možnosti zkusit si práci s divadelním tvarem. Snažím se jít cestou diskuse. Já nabídnu, oni přijmou nebo nepřijmou, a je to tak i naopak. Takže myslím, že to je opravdu vzájemná diskuse, víc než vyložené režisér nebo vyložené pedagog.

Takže jsi tam ještě v úplně jiné roli než za katedrou.

Naprosto. Pro mě je to úplně jiný svět. Mám pocit, že tady je najednou prostor ukázat děckám, že i učitel může fungovat v roli kamaráda.

Jak to probíhalo tady? Nabídla jsi Wernische a mladí nabídku přijali?

V letošním roce jsem přišla s nabídkou vybrat si text k recitaci. Přinesla jsem různé autory: Krchovského, Wernische a další. Těch Wernischů bylo nejvíc (co bylo u nás v knihovně) a zajímavé je, že všichni si vybrali nějaký jeho text. Tak jsem to s nimi začala postupně rozebírat – proč si ten text vybrali, co je na něm zajímavé. Postupně z toho vznikaly zajímavé tvary a tak přišel nápad udělat představení. Nejvíc jsme si asi hráli s Kominickými loděmi, které nejsou vyložené text, ale spíš heslovité obrazy. Jarmilů bylo nejdříve pět, ale protože chlapci nebyli nikdy všichni, osekali jsme to na tři. Byla to velmi zajímavá práce.

Měnila se inscenace i v průběhu hraní?

Naprosto. První představení pro veřejnost nemělo žádný rámec, bylo to několik hříček za sebou, ale něco tomu chybělo, nemělo to celkové vyznění, diváci hodně tápali, o čem hrajeme. A každé představení jsme zpřesňovali, protože se měnilo i obsazení. Největší změna nastala po celostátní přehlídce. Tři dívky řekly, že mají jiné povinnosti, takže jsem stála před otázkou, jestli to nezrušit, ale nakonec se to povedlo vymyslet, alternovat a kompletně přezkoušet.

Nápad rámce a vyznění přišel kdy?

To se odpíchlo od názvu. Přišel na něj Matouš. Protože Matouš krásně maluje, zrodil se z toho plakát, kdy jsme všechny ty myšlenky, absurditu a existenciální problémy nechali vylézat mu z hlavy. A když už je to tedy vernisáž, tak co je na vernisáži – díla a někdo, kdo se na ně bude dívat. Ten návštěvník tam nejdříve vstoupil jen na začátku a na konci, s tím, že to skončilo jeho útekem. Lidé ale nepoznali konec a porota nám řekla, že by měl vstupovat i do průběhu. Teprve po národní přehlídce, kdy se všechno kompletně měnilo, jsme nechali jeho jako hrdinu, aby se stal jedním z Wernischových textů.

Jsi spoluorganizátorka Mladé scény, celostátní přehlídky, která se zabývá studentským divadlem. Co je pro tebe studentské divadlo a v čem je vaše představení splňuje?

Studentské divadlo je samozřejmě omezeno věkově a pak myslím, že je dobře, když se tam ukazuje spolupráce vedoucího a studentů. Že to není jen rukopis režiséra, ale je tam vidět jejich pohled. Myslím, že nám se letos opravdu podařilo zajímavé propojení, právě díky tomu, že jsem nepřišla s hotovým scénářem. Pro mě to bylo mnohem zajímavější.

Pustila by ses se svými studenty do takového tématu, jakým se zabývali v představení Jelizaveta Bam, které s vámi bylo v bloku?

Určitě. Mám ráda témata, která hýbou srdcem a lidmi. To je dokonce i ten Wernisch, ale tohle je mnohem závažnější. My jsme dělali i šedesátá léta, padesátá léta, byť formou muzikálu, ale ta závažnost tam také byla. Mám tento typ dramatiky ráda.

Jan Mrázek

Účinné, pěkné, konvenovalo mi.

Pán

Inscenace se mi hrozně líbila, protože sama dělám divadlo poezie.

Blanka

Líbilo se mi to, ale jsem z toho zmatená. To je asi můj problém. Moc tomu nerozumím, nevyznám se v tom. Ale líbilo se mi, jak to bylo vizuálně propracované.

Míša

Přišlo mi to hrozně zajímavé. Nikdy jsem nic podobného neviděla.

Bára

Zvláštní. Víc k tomu asi neřeknu. Zajímalo mě, jak se omladina staví k ochotnickému divadlu a překvapilo mě to. Úžasné herecké výkony. Ale téma je těžko uchopitelné.

Jana

Velmi příjemná procházka poezií. Hodně mě to bavilo, protože tuhle poezii neznám. Viděl jsem to, co jsem chtěl vidět. Jsem spokojený.

Víta Zborník

Hodně zajímavé, ale netypické. Bála jsem se trochu, že to budou obyčejné básničky, ale bylo to ztvárněné vážně hezky. A docela mě to nadchlo k tomu, abych se koukla, kdo je vlastně Wernisch.

Kristýna

Líbila se mi poslední část, kde byli tři lidi a zároveň jeden.

Adam

PRO NIC ZA NIC UTÝRÁN **RECENZE**

Návštěvník se dostane do podivné galerie, vytvořené na jevišti z živých těl. Překvapený muž obchází exponáty, které jej vždy vylekají krátkým výpadem a opět ztuhnou v původní pozici. A pak se postupně exponáty rozzijí. Pod vlivem pronášené poezie strhne se vždy mezi dvěma či třemi postavami mela, do níž se návštěvník v závěru nešťastně přimotá – a tu poslední, největší, již nepřežije. Je ubit surovostí poezie, stává se dalším exponátem.

Této koncepci divadelní koláže z Wernischových textů odpovídá mrtvolné líčení herců, vždyť jejich život je životem záhrobním. Odtud i expresivní a jaksi neživoucí herecký výraz. Slova pronášejí, o slova se přetahují, slova a kvůli slovům se tloučou i utloučou, nic lidštějšího se mezi nimi neodehraje.

Expresivita a odlidštěnost je u podobných textů daná tradicí. V tomto duchu bývají například inscenovány hříčky Jacqese Préverta, kombinující černý a nonsensový humor. Úskalím bývá to, že sošné pozice, přehnaná artikulace a silnými tahy vykreslené schematické situace stávají se skrze svou strojenost poněkud jednotvárnými. Uniknout z daného tónu je nesnadné. Zdálo se mi, že tato potíž se ve Wernischáži vyjevuje především u textů, které se ze světa

nonsensu a černého humoru vymykají. Nejspíše to platí u exponátu, nazvaného Když muž a žena zpívají, kde herecký pár pronáší text vyloženě lyrický. Poslední výstup o Jarmilovi, kterého družka vyhodila z bytu, rovněž překračuje žánr groteskně nonsensový, ozývá se v něm nota existenciální, která by možná potřebovala trochu lidskosti. Naopak u pojednání o vaření kaše, při kterém se dvě ženy surově tahají o kastrol, se mi zdál daný přístup adekvátní.

Tak, jako je jasně vymezená poetika a přístup k herectví, je rychle jasno i ve struktuře koláže. Po předehře uvaděčky a návštěvníka se jeviště vyklidí a pak už nastupuje jeden exponát po druhém. Je otázka, zda přehledná struktura nebrání zážitku z narůstajícího chaosu, ústícího do finále celého souboru.

Inscenování koláže z poezie vyžaduje scénické řešení, které z literární předlohy nelze vyčíst. Je to nárok na invenci, vylučující ilustrativní přístup. V tom smyslu se galerie zombií, z nichž krev vysál krutý básník tím, že vůbec vzal tužku a papír do ruky, zdá jako dobrá možnost. Ze všeho nejvíce jsem ocenil závěry výstupů, z nichž přes veškerou hřmotnost pointa pokaždé znovu vyvanula. A tohle vypracované „nic“ se mi zdálo podstatou celé koláže.

Jiří Adámek

báseň
hravost dobré alkohol
pecka besídka dekadence
vynikající roztomilé ucho nerozumím
super vítěr brambory domu
kontrast zajímavý Jarmil absurdivita
nevím horor

OBČAS SE DIVÁCI KYSELE KOUKAJÍ

ROZHOVOR

Rozhovor se souborem Na poslední chvíli

Byli jste tu loni, v trochu širším obsazení. Jak je to s tím vaším souborem?

Filip: Soubor je větší, tohle byla naše sólová práce.

Natka: Původně jsme chtěli udělat trialog a postupně se nám to zvrhlo do představení.

Jak na sebe slyšíte v tomhle menším obsazení, přijdete si...

Filip: Kompaktnější? Ano, je to jednodušší. Víme, co od sebe na jevišti čekat, a jsme na sebe zvyklí.

Jak se buduje taková sešranost?

Filip: Je to rozdílné, protože třeba s Natkou jsme hráli spolu spoustu scének na táboře. Dan hrál také víc s Natkou a spolu měli jen nějaké dialogy. Hlavně jsme se s Danem alternovali. Možná i tím způsobem se může budovat sešranost.

I nějakým společným zájmem?

Filipem: Třeba společným zájmem s Danem v politice.

Natka: A já jsem páté kolo u vozu. Ne, že bych se o to nezajímala, ale kluci jsou do toho opravdu zažraní a já vždycky poslouchám jejich chytré řeči.

A co absurdita? Loňské představení bylo také absurdní, což mi připadá jako takový znak vašeho souboru.

Natka: Ono se to do toho vždycky zvrhne. Začneme s tím, že bychom chtěli klasickou činohru a najednou bum, máme schody na kolečkách, jezdím na dveřích a ani nevíme, jak se to stalo.

Dan: Jako soubor asi nejsme schopní udělat vážné představení.

Natka: Hodně nám sedí nadsázka. I když se pokoušíme zahrát něco vážného, končíme s tím, že ležíme smíchy na zemi. Je pro nás přirozenější mluvit i o vážných věcech s nadsázkou.

S jakým pocitem by měl divák z vašeho představení odcházet?

Natka: Myslím, že by lidé měli odcházet pobavení, ale s vědomím: „Wow, ti lidé opravdu o něčem hráli a věděli, o čem hráli.“

Dan: Pobavení, ale jen tam zdvihnutý ukazováček.

Už se k vám dostaly nějaké úplně odmítavé divácké reakce?

Natka: Dostala se k nám reakce, že nevíme, o čem hrajeme, protože jsme nevyrůstali v Rusku za socialismu, a že jsme to nezažili.

Filip: Ale ideologický rozkol se nám ještě nestal. Jen se lidé občas trochu kysele koukají. Ale my pořád čekáme, až se to stane, tak třeba tady na Hronově.

No, ale jak to je, vy jste tu dobu nezažili, tak můžete o tom vlastně vůbec hrát?

Filip: Musíme o tom hrát! Aby se na to nezapomnělo.

Dan: A hlavně to není o minulosti, ale i o současnosti.

Filip: Občas mě spíš děsí, že naše generace o tom nepovídá, nezpívá nebo nehraje tolik.

Jak byste popsali dobu Daniila Charmse?

Filip: Musel to být strašný chaos a strach. Vůbec si to nedokážu představit. Je v tom hořký paradox, s jakou psal lehkostí, zatímco doba byla snad nejkrutější.

Jak byste v podobném odstupu popsali naši dobu?

Filip: Mně to přijde tak, že se z blahobytu stává přednost a my si toho přestáváme vážit. Hledáme ještě větší blahobyt, který už není potřeba. Je to doba rychlá, chaotická, kde se ztrácí soukromí, doba kdy se neposloucháme, vyhraňujeme se, nesnažíme se pochopit druhého.

Natka: Myslím, že se lidé odcizují sobě samým. Všechno se hrozně škatulkuje, určuje, a člověk sám sebe strašně těžko někam zařazuje. Přijde mi, že se to po něm vyžaduje. Společnost člověka tlačí do rozhodnutí, která je těžké dělat.

Filip: Myslím, že ta rozhodnutí jsou potom sobecká. A čím větší je globalizace, tím méně se staráme o lidi na druhém konci světa.

Natka: Děsí mě, že výrazné změny ve světě se dějí čím dál tím rychleji. Je pro mě nepředstavitelné, kam se to může posouvat dál.

A je divadlo východisko?

Filip: Divadlo by mohl být nějaký ukazatel.

Dan: Prostředek.

Filip: Ale nemyslím, že by to byl rozhodující činitel.

Jan Mrázek

Jsou skvěle sestavení k sobě do jednoho představení. Hrají to mladí lidé s názorem, s výrazem. A dobře.

Pavel Panenka

Prekvapilo mě, že se mladá generace pustí do něčeho, co my pamatujeme na vlastní kůži. To mě potěšilo.

Jana

Vyslechl jsem si spoustu bývalých hitů.

Hudební fanoušek

Sdělilo to myšlenku, což je dobré. Sdělilo to pocit, což je dobré. Už jsem dlouho neměl tak silný pocit skrze sdělení. Myšlenka jasná, ačkoli jednotlivé epizody mi v tu chvíli nedávaly smysl. Ale to vlastně nevádí, protože myšlenka tam je, je brutální. Postavili to na myšlenku. Tak by se to mělo dělat. Tak se má dělat správné divadlo.

Víta Zborník

Nejsem si úplně jistá, co si o tom myslet. Nevím, jestli to bylo úplně k chápání. Ale nijak mě to nenadchlo.

Kristýna

Tohle se mi líbilo celé.

Adam

Neskutečný! Neskutečný! Děcka jsou strašně šikovná.

Blanka

Tohle bylo velmi silné. Vážně trefné.

Bára

SRP, KLADIVO A VALCHA **RECENZE**

Divadlo poezie reprezentuje v programu letošního Jiráskova Hronova na doporučení z Wolkrova Prostějova mimo jiné inscenace absurdního mikrodramatu Jelizaveta Bam v podání souboru Na poslední chvíli ze ZUŠ Ostrov. Tvorba Daniila Charmse se v českém amatérském divadle těší značné oblibě. Tenhle ruský experimentátor s poezií nejen že svou tvorbou přirozeně navazuje na expresionismus a dadaismus, ale velice rád se rýpe v absurditě jevů, které nás obklopují. A způsob, jakým nás s výsledky svých básnických zkoumání seznamuje, má silný surrealistický nádech. To všechno dohromady přitahuje pozornost režisérů a herců, kteří na Charmsovu vtipnou poezii nalétávají jak vosy na bonbón.

Pokud jde o dramaturgii, je Jelizaveta Bam spíše evergreenem nežli objevem. Už nějakou dobu neúnavně brázdí programy přehlídek amatérského divadla, aby znovu a znovu přiváděla na scénu Ivana Ivanoviče a Petra Nikolajeviče, kteří přicházejí do neutrálně působícího bytu bezdůvodně zatknout jeho obyvatelku, Jelizavetu Bam. Jejich počínání a argumentace jsou dostatečně absurdní na to, aby snadno a rychle demaskovaly na hlavu postavenou logiku dnešního světa a mechanismů moci a tak dále. Je velmi dobrou zprávou, že právě tenhle text láká svým tématem k interpretaci nejčastěji herce - teenagery, kteří milovými kroky dozrávají do sociálních rolí občanů a voličů... Uteče to rychle a sami se ocitnou tváří v tvář podobným Ivanovičům a Nikolajevičům, pokud se jimi sami nestanou, v což pevně doufám.

Horší zprávou je, jak děsivě aktuální je takhle ruská satirická absurditka z roku 1927, a to i pro náctileté tvůrce.

Herci působí ve hře velice přirozeným dojmem. Je patrné, že vědí, o čem hrají a proč to hrají právě tady a právě nyní. Ke sdělnosti tématu jim napomáhá i základní scénografické řešení spočívající ve statickém dveř-

ním rámu v centru jevištní plochy v kombinaci s variabilními schůdky, které komicky komplikují nástupy agentů na scénu. Skoro by se chtělo říct, že to už stačí. Že zbytek obstará dramatické jednání postav v absurdně postavených situacích. Ano - valcha jako charakterizační prostředek funguje dobře. Vidím Jelizavetu v šátečku a s valchou a podprahové vnímání mě pohotově uvrhne do sympatií s touto na první pohled zranitelnou, pracovitou obětí... Ani oběma agentům nechybí podobně úderné rekvizity - jednomu je vizitkou srp a druhému kladivo. Jenže: je taková doslovnost potřeba? Nedusí se pod přešlá popisností ten křehký žánr na pomezí nonsensu, absurdity a surrealismu? Není všemi těmi srpy a kladivy jakož i mnohými jinými prvky oslabena nadčasovost hry (rozkročená od Stalina k Putinovi)? Nestačilo by divákům pustit hymnu v instrumentální verzi, aby její text zbytečně nezaváděl ke spekulacím, nakolik by s výkladem hry lépe korespondoval text ruský nebo text sovětský? Dalo by se pokračovat. Jelizaveta Bam je v režii Lucie Veličkové poněkud přetížena plevelnými prvky, které zahlcují a unavují divákovu pozornost. Všeho moc škodí.

Každopádně nelze popřít, že herci jednájí (pod vedením režisérky) velmi přirozeně a poučeně. Působí dojmem, že dokonale souznějí s varovným poselstvím inscenace, a to není v dnešní složité politické situaci kořeněné mnoha společenskými hysteriemi věru málo.

Luděk Horký

aktuálníKaťuša líbilo dobrý
báječnýСоюз odpanění
temnota totalita dvě
stylizacemoc Putin
mrazivé

ANTIKRYS

RÁMUS A KRTEK PLZEŇ

STÁT SE KRYSOU A BÝT ASIMILOVÁN

ROZHOVOR

Rozhovor se souborem Rámus a Krtek Plzeň

Jak se daří Antikrysovi v Myšárně?

Jěňa: Daří. Je tady horko, ale prostor je vlastně skvělý.

Martin: Asi jako krtkovi, když dělá rámus.

Vidíte politický rozdíl mezi krysou a myší?

Jana: To jsou těžké otázky. Je to na známky?

Martin: Rozdíl je ve velikosti.

Terka velká: Kočka uloví myš. Ale krysa uloví kočku.

Vaše inscenace je na motivy Dykova Krysaře. Co jste v textu předělali?

Zdena: V podstatě jsme text upravili pro sebe. Vyšli jsme z novely a upravili jsme si ji tak, jak jsme potřebovali. Jsou tam i některé zásadní změny, malá krysička v Krysaři není, naopak nám chybí Agnes a Seppa Jörgena tam suplují děti.

V textu i ve vašem představení je mnoho témat. Která jsou pro vás nejdůležitější?

Jěňa: Pro mě je nejdůležitější zosobnění postavy, zosobnění jednotlivce. Ve chvíli, kdy jsou to obecně krysy, obecně stádo, obecně množství, vlastně čísla, není problém cokoli asimilovat, zničit, zhubit. Ve chvíli, kdy ale máte k jednotlivci z davu nějaký vztah, najednou to nejde.

Klára: Pro mě je důležité tenké pojítko mezi tím, že člověk může být Krysařem, ale brzy se může stát krysou, aniž chce, a bude asimilován.

Jana: Je tam naděje čistých duší dětí. Na druhou stranu zůstává otázka: zůstali jsme tu sami, a co teď?

Martin: Je tam otevřené téma budoucnosti, jak to bude vypadat dál. Je to krásné téma, které jen naznačíme, ale je hezké o něm přemýšlet. Otvíráme spoustu jiných témat najednou.

Jěňa: Pro mě z toho vyplývá kolotoč, kdy civilizace vzkvétaly, vzkvétaly, až zanikly, a to proto, aby mohla vzniknout civilizace nová, která se také zkaží a zanikne. To mi v dnešním světě připadá velmi aktuální.

Začínáte představení tak, že lovíte lidi přímo na ulici. Děláte to tak vždycky?

Terka malá: To začalo až na Chrudimi.

Jana: Stáli jsme před divadlem, jelikož přicházíme na jeviště zvenku. Stáli jsme tam a koukali na lidi, a nějak přirozeně to vyplynulo.

Zdena: Jde o volební ples, takže si taháme lidi, voliče.

Je pro vás rozdíl mezi hraním na Hronově, na mezidruhovém přehlídce, a mezi loutkáři na Chrudimi?

Martin: Obojí je pro nás obrovská čest. Je to ale jiné v tom, že na Chrudimi potkáme víc známých, kteří také dělají loutkové divadlo a se kterými se známe řadu let.

Klára: Když jedu na Chrudim, vím jako divák, že jedu na loutkové divadlo. Lidi neudiví, že hrajeme divadlo s předmětem. Naopak si to mohou užít. Tady můžeme občas zaskočit diváka nepřipraveného.

Jěňa: Než jsme hráli první představení, říkal jsem si, budou nám lidé vůbec rozumět? Znakům, způsobu hraní? Tady zjistíme, jestli naše představení není od loutkářů pro loutkáře. Byl jsem mile překvapen.

Martin: Po prvním představení jsem hovořil s jedním z diváků, který říkal, já jsem nevěděl, na co jdu a trochu jsem se obával, že to bude loutkové divadlo... Nakonec byl nadšený. A to je krásné, nadchnout diváka, který se nezabývá loutkovým divadlem.

Běžíte dneska takový divadelní maraton. Momentálně jste zhruba na 17. kilometru. Jak vidíte dosavadní vývoj závodu?

Jana: Tak někteří odpadli...

Terka malá: Dobře!

Jěňa: Je to vyšťavující.

Zdena: Nikdo neodpadá, ještě ne. Řekla bych, že zatím to má vzestupnou tendenci. Uvidíme, jak to půjde dál. Ale nesmíte se přecpat na obědě..

Terka velká: Hladový herec, dobrý herec.

Petra Jirásková

BERTE NEBO NECHTE BÝT!

RECENZE

Jako by něco takového na mě svým představením Antikrys volali členové souboru Rámus a Krtek Plzeň... Vzali si jako inspiraci novelu Krysař Viktora Dyka a svými oblíbenými prostředky, tedy mixem stylizované, trochu dryjáčnické činohry a loutkového divadla, ji na mě, přetavenou, hodili. Otřepal jsem se a uvědomil si, že jsem (ale jen trochu) zklaman. Ono popasovat se s takovým tématem není jen tak. Samozřejmě jsem spíše ocenil, že si autorka dramatizace zvolila situace a jazyk dnešní - potkáme se v Hameln s politickou stranou pěti P, všichni obyvatele městečka mluví nekniž-

ním jazykem, na úvod zazní vlezlá dechovka, která evokuje i dnešní maloměstské bezčasí. Jenže původní Krysař je dramatem lásky, láska a snad nevinnost může zachraňovat a být zachraňována, láska a nevinnost je nadějí do budoucna. V dnešním, rámu-
sovsko-krtkovském Hameln, je to trochu jinak. Krysař přichází do městečka, které je prolezlé kryсами (krysy znázorňují ponožky, které plandají hercům na rukách a nohách a pískají píšťalkami z gumových hraček), jednu z nich, krysu Kristýnu, si ve sklepě ochočily děti. Tři sourozenci jsou asi jedinými neintrikujícími obyvateli

městečka. Starosta se zastupiteli si objedná od krysaře vyčištění města od krys. Má důležitou podmínku, nesmí zůstat ani jediná! To ovšem krysař nedokáže, děti zachrání Kristýnu pomocí sluchátek a na ty je i krysařova píšťala krátká. Starosta tedy podmínku využije, krysaři nezaplatí a ten přede všemi významně poznamená, že jeho píšťala dokáže i jiné věci. Toho se chytanou obyvatelé městečka a začnou si předplácet odstranění starosty, manželek, milenců a možná všech. Krysař peníze s pohrdáním odmítne (vysype klobouk, do kterého mu je naházeli) a všechny odvede. Na scéně, ve městě, zůstávají jen děti a krysa Kristýna. Zazní věta: „To bude dobrý.“ Opravdu? Jsou tedy krysy, tedy ta jedna ochočená, víc než třeba hříšní a intrikující - zdráhám se to napsat, ale děti tam opravdu zůstaly samy - rodiče? Nevím, nevím.

Zato bych rád napsal, že přese všechny dramaturgické výtky, bylo představení místy výborné. Poměrně komplikovaný děj byl přehledně a s nadhledem vyprávěn úspornými prostředky. Některé scény, třeba rozmnožování krys nebo tanec obyvatel městečka (ty představovaly plyšové hračky a panenky), byly velmi působivé. Snad jen magický zvuk píšťaly (tady vlastně jen melodie pískaná na kazoo) bych si představoval magičtější. Ale syrovost výrazu, která na mě celou dobu působila, a která je pro tvorbu souboru tak typická, se k tématu i k dešti, který dnes Hronov zahalil, moc hodila.

Takže já to беру!

Marek Bečka

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením prones.

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením prones.

A word cloud visualization showing various Czech words and phrases used by an audience. The words are arranged in a circular pattern around a central point. The size of each word indicates its frequency of use. The most prominent words are "krysa" (large orange), "poňožka" (large dark red), "překvapení" (medium green), "ratata" (medium green), "příliš" (medium green), "hravost" (medium orange), "pojetí" (medium purple), "tleskátko" (medium green), "dobrý" (medium red), "překrysino" (medium green), and "isk" (medium green). The background is white.

NIKDY NEZAHYNOU VŠICHNI

V kolektivní paměti máme jako lidstvo několik příběhů o konci světa jako trestu za nehorázně hříšný život. Jsou to příběhy vycházející z židovsko-křesťanské tradice, antická hybris je založena na jiném základě. V těch apokalyptických mýtech nikdy nezhynou všichni, vždycky někdo přežije, aby boží obraz v podobě člověka žil dál. K těmto mýtům patří i příběh o Krysaři z Hameln, který vypráví o trestu za špatnou správu obce, hamižnost a nepoctivost. Vykonavatelem trestu zde není bůh nebo jeho anděl zkázy, ale věčný tulák, společenský vyděděnec, putující od města k městu se svou odpornou živností.

V tomto typu příběhů přežije jeden nevinný – u Viktora Dyka Sepp Jörgen, kterému všechno dochází až druhý den, a nemluvně, v jiné verzi si jediné malé dítě odnáší krysař.

Na inscenaci souboru Rámus a Krtek z Plzně ten hříšný život města, který přivólá krysí apokalypsu, je sprostá vulgarita, bezohlednost, nenávist a korupce. K poetice souboru, tvořeného několika rodinami, patří zemitý přístup, jejich inscenace nebývají žádné precizní hračky, ale robustním gestem pojednané obrazy každodenní přizemnosti. Loutkářský či spíše předmětný instrumentář se skládá z věcí, nalezených v domácnosti či hospodě, je doslova kuchyňsky a hospodsky přizemní. A taková je i starostova politika, i její opozice, taková je muzika i (cinknutá) tombola. Také písnička, která zvábí krysy a v ně nakonec proměněné měšťany do záhuby, je odrhovačka, a zvuk magické písničky poněkud prdří. Za pomoci hraček, umělohmotných figurek i prostě krámů se odehraje rychle a výmluvně veškerá přizemnost. A to, co není přizemní,

se nenachází nikde ve výšce, nýbrž naopak dole, ve sklepe – vlastně bychom mohli říct v undergroundu, kdybychom chtěli jít tak daleko. Tam totiž mají děti ochočenou krysu Kristýnu, kterou by jim doma maminka (jistě pečlivě dohlížející na uklizený byt) rozhodně nedovolila, vždyť ji slyšíme, jak zbytečně hrubě a vulgárně volá na děti, které s bramborami ze sklepa nejdou a nejdou. To, co je ušlechtilé a snad můžeme i říci, že vznešené, je ukryté dole. To, co je v horních patrech, ať už je to politika, obchod či zábava, je nízké, olezlé a špinavé. Takto přehledně je to v inscenaci Antikrysa rozehráno.

Množství krys, rozlezlých po celém městě, uhrají herci pomocí ponožek, navlečených ve vrstvách na rukou a navěšených za kolíčky na šňůrách, zavěšených na Krysařově kabátě. Stačí k tomu jen pískat na kazoo, a krysy se jen hemží.

Inszenace, která exponuje krysu jako tvora, kterého můžeme nenávidět a bát se ho, ale můžeme se s ním i přátelit a starat se o něj, je otevřená interpretacím, které tu nechci ani doslova uvádět, abych ji nezatížila doslovností. Dvoznačnost možného přístupu k tvorovi, který se může žít z naší špíny i nepořádku, ale taky může být inteligentním společníkem, je proti všem dosavadním interpretacím mýtu o krysaři nová a originální. S původní legendou spojují krysu Kristýnu děti.

Plzeňské rodiny, spojené v souboru Rámus a Krtek, nejsou žádným spolkem estétů, jejich inscenace ale mají vědomou estetiku i poetiku a jejich komediantský přístup je tak přirozený, že se člověk bez obav do jejich hry zapojuje. Jestli dnes hledáme podobu lidovosti, která se nepodbízí a nesnižuje k vulgaritě, jakkoli s ní pracuje, zde ji máme.

Alena Zemančíková

Mně vadilo a rušilo mě, jak často, jaké zvuky a v jaké intenzitě používali. Jednotlivě by se to dalo, ale nechtělo se mi to poslouchat skoro hodinu.

Bára

Vzhledem k tomu, jak je práce s loutkou minimální, tak ty čtyři nápady na padesát minut stačí.

Honza z Prahy

Mně se to moc líbilo, dostal jsem klobouček, takže jsem spokojený.

Michal Zahálka

Začátek se mi líbil, ale překvapilo mě, jak rychle se pro mě představení vyčerpalo a pak už mě začalo vlastně nudit. Několik nápadů ale bylo moc hezkých.

David

KDO JE TO MIM?

Průběh pantomimického semináře se od ložiska zřejmě příliš neliší – cílem lektora Michala Hechta, za asistence Štěpánky Elgrové, je zprostředkovat účastníkům způsob vyjadřování beze slov, což je podle definice to, čemu se říká mim. Jejich cesta je zavede od klasických pantomimických figur jako zeď, chození o holi, otevírání dveří, přes různá cvičení až k samozřejmému výstupu na konci festivalu, který může sestávat z pantomimických etud, ale i akrobacie, k níž účastníci také jistě během týdne přičichnou.

Účastníci se tedy v průběhu týdne stanou mimy – co to znamená? Začne jim blet obličej, budou čím dál tím málomluvnější, až budou v Tritonu platit imaginárními penězi za imaginární lahev? Ptal jsem se přítomných, kdo to je vlastně mim.

Pro mě jsou mimové klasičtí cirkusáci. (Veronika Heřmanová)

Já si jako mima vždy představím toho francouzského, s bílým obličejem, jak někde na ulici předvádí zeď. Ale momentálně je to pro mě více méně jakýkoli performer, který se vyjadřuje nonverbálně. Myslím, že hodně typů divadla by se dalo nazvat pantomimou. Nemusí to být už ten typický mim v kostýmu, ale může to být napůl tanec, napůl divadlo, a i tak to bude mim. (Oto Kšír)

No, ten s tím bílým obličejem, něco jako Radim Vizváry. Ten, co se pohybově vyjadřuje. Šla jsem sem, protože děláme nějaké „pouliční“ a prý bych měla být víc mimařská, prý moc smrdím činohoru. (Julča)

Mim je pro mě, jakožto ukecaného člověka, herec se superschopností. (Edita Dvořáková)

Mim je člověk, který nemluví. (Bob)

Já mám bohužel klasickou představu pána v rukavičkách, který je hrozný perfekcionista. Ale je to pro mě třeba i Charlie Chaplin. (Veronika Gajdošíková)

Obecně, na první dobrou, si představím toho paňáčka s bílým obličejem, širokýma rukama a veselým oblečením. Takoví ti italští cirkusáci. Ale konkrétně je to pro mě rozhodně Radim Vizváry. To je boží člověk, věřila bych mu úplně cokoli. Na aktuální scéně si pod slovem mim představím jeho. (Lucie Peterová)

Člověk, který se umí hýbat a cítí své vlastní tělo – ví, jak mu funguje. Na tomhle semináři člověk pozná, jak spoustu věcí vůbec nevnímá a svoje tělo nezná. A zjistí, že v té běžné čino-

hře má naučené nějaké grify a gesta a vůbec se nad tím nezamýšlí. (Zdeňka Brichtová)

Člověk, který dokáže hrát divadlo a vyjádřit situace pomocí vlastního těla. A musí to udělat tak, aby to divák dokázal přečíst. Protože pokud to tak neumí, tak to pro mě není správný mim. (Štěpánka Elgrová)

A kdo je mim pro tebe Michale Hechte?

Jestli chceš definici, tak je to herec, který nepoužívá slova, ale používá tělo jako výrazový prostředek. Pro mě je to smysl sdělení. Sám jsem si to vybral, protože slova používají všichni a tak se zprofanovala, že se mi celoživotně zalíbilo sdělit jakoukoli složitou myšlenku jednoduchým gestem. Když se přijde na ten klíč, zjistíš, že tomu lidé úplně v pohodě rozumí. A neverbální komunikace vůbec vládne světem. Dnes víme, že něco říkáš, ale tělo vykecá, že si myslíš něco jiného. Podle mě je to podstata všeho.

Má postava mima nějakou dejme tomu magickou moc?

Já věřím, že v historii měla. Mimství se používá od antiky a všechny kultury používaly taneční nebo rituální projevy. A mim pochází odsud. Takže to má velmi magickou moc – cítím ji od prapočátků.

Budeš se snažit seminaristům tuhle zkušenost nějak zprostředkovat?

Já myslím, že to každý musí najít sám v sobě. Dám jim šanci vyzkoušet si pochopit, že lze vše sdělit i beze slov. Jde především o to naladit mozek, aby nemyslel slovy, ale výrazovým prostředkem tělem. Myslím, že v momentě kdy toto prožijí, jim to samo naskočí.

Jak vznikla spolupráce s tvou novou kolegyní, pokud je tedy nová?

Ta kolegyně je stará, to tam doslova takhle napiš (smích). Asi před patnácti lety jsem tady měl workshop, kde jsem dával dohromady neverbální představení Přelet nad kukaččím hnízdem, a ona se účastnila se svým manželem. A líbilo se nám to, tak jsem pak to představení inscenoval v jejich mateřském amatérském plzeňském divadle Dialog a později ji oslovil, jestli mi nechce asistovat. Spolupracujeme už mnoho let, teď už se vídáme vlastně jen jednou ročně na Hronově. Má moc dětí. A já mám také jiné projekty – celý život jsem byl mim na volné noze, takže jsem hrál většinou one man show. Nebo něco režíroval. Poslední roky víc učím a nedělám tolik one man show, ale dělám v divadle Image v Praze.

Jan Mrázek

ABY DRAMATICKÁ SITUACE NEBYLA POUZE ZAKLÍNADLEM

Skupina seminaristů lektorů Luděk Horkýho a Jiřího Panznera je evidentně naladěna na stejnou notu. A to na notu poměrně pochmurnou. Během cvičení, kterému byl přítomen redaktor Zpravodaje, si většina frekventantů zvolila jako téma dramatické hry pitevnu, krematorium či hřbitov. Dramaturg Luděk Horký to vysvětluje deštivým podmrčeným dnem. Tematické okruhy si členové semináře vytvářeli sami pro sebe navzájem. „Samotného mě to překvapilo, ale došlo mi, že příbuznost zadání je výhodou, protože se mi pak lépe srovnávala jednotlivá cvičení. Právě proto jsem jim to nerozmlouval, přestože jsem se na lístečky se zadáním předem tajně podíval. Ostatně jsem slíbil, že se koukat nebudu pouze kolegovi Panznerovi, kterého podvádím každý den,“ říká na úvod našeho setkání lektor Luděk Horký. Jeho kolega Panzner na to odvětlí, že je rád, protože mu může oplácet ještě větší měrou. „Na tom je založen náš vztah. Na neustálém urážení,“ dodává zcela vážně Panzner a motiv pochmurných témat skupin seminaristů je rázem částečně zřetelnější.

Ale vážně. Oba lektori vedou kurz již druhým rokem. „Dá se říct, že jsme si to loni ozkoušeli. Jde především o to najít v divadelní hře dramatickou situaci a umět ji vystavět i v divadelní inscenaci,“ odpovídá na dotaz Zpravodaje, co se u něho frekventanti naučí, lektor semináře HASIT Luděk Horký.

Vlastně na každém divadelním festivalu zaznívají informace o tom, jak které dramatické situace byly vystavěny, zda byly dotaženy a podobně. Pro řadu lidí, kteří dělají amatérské divadlo, znějí tyto informace jako zaklínadlo a přitom si často nedokáží přesně představit, co to vlastně dramatická situace je. „Nepovídáme si o tom ani tak teoreticky, i když si pochopitelně něco málo řekneme, máme hlavně celou řadu her a cvičení, během kterých si přímo při práci v prostoru můžeme situace ohmatat, dá-li Bůh, naučíme se je společně rozeznávat a pracovat s nimi,“ vysvětluje Luděk Horký.

Na semináři tak probíhají nejrůznější herecká cvičení a dramatické hry, které sice řada frekventantů kursu může znát z minulosti z práce v divadelních souborech nebo z jiných seminářů, ale vždy záleží na tom, jak se to které cvičení aplikuje. Zda je v tu chvíli důležitá charakterizace herce v roli nebo práce s dramatickou situací nebo schopnost improvizace. „I improvizace se dá používat jako prostředek ke stavbě situace a zároveň jako

divadelní sport. Podle toho, jak s ní nakládáme, doplňuje lektor semináře HASIT.

„Začínáme vždy od základních cvičení, která Luděk připraví, a postupně se dostáváme ke konkrétním realizacím textů. Zde přichází moje práce herce. Mohu pomoci lidem v realizaci konkrétních situací. Líbí se mi na tom ta skutečnost, že profesionálové většinou za svou práci dostávají peníze a málokdy ji dělají rádi. Zatímco tady si za to amatéři ještě platí a dělají to s nadšením. To mě obohacuje. To, že mohu pracovat v příjemném kolektivu, který chce něco dělat a něčeho dosáhnout,“ odpovídá na otázku, zda mu práce v hronovském semináři něco přináší, herec a lektor Jiří Panzner.

O tom, čeho je možné na semináři Jiráskova Hronova dosáhnout, často rozhoduje úroveň kolektivu i všech jeho jednotlivců. „Máme velmi dobrý kolektiv, ostatně rád bych viděl lektora, který odpoví, že špatný, když to druhý den vyjde ve Zpravodaji. My ale máme kolektiv frekventantů opravdu skvělý. Důkazem toho je i skutečnost, že deset z dvaadvaceti účastníků semináře u nás bylo již v loňském roce a letošní kurs si dali jako pokračování. Letošní seminaristé se tak velmi dobře sešli a práce nám jde rychle od ruky. Daří se nám tak lépe tmelit kolektiv, zbavovat začínající herce rozpaků i naučit se spolupracovat při herecké akci. Všichni jsou sehraní, uvolnění a kreativní a jsou schopni okamžitě nabízet. Již teď mohu říci, že letošní ročník ještě předčil má očekávání,“ ilustruje kvalitu svého kolektivu lektor Horký a Jiří Panzner jej doplňuje s tím, že kolektiv je i velmi dobře věkově rozvrstvený. „Máme pána, jehož věk se pohybuje okolo šedesátky, i holku, které je teprve čtrnáct. To je moc dobře. Všichni se hodně rychle poznali a jsou schopni velice dobře spolupracovat.“

Na otázku, zda se seminář zúčastní populárních sobotních předváděček, oba lektori vehementně krouť hlavami. „Pokud mě nedonutí násilím, tak v žádném případě. Náš seminář by se proměnil ve tři dny nacvičování, secvičování výsledku, což je daleko méně užitečné než si pohrát s procesem,“ říká Luděk Horký a Jiří Panzner jej doplňuje s tím, že cílem semináře je cesta a dodává, že se však ani jeden z lektorů nebrání tomu, aby se přišel podívat kdokoliv z ostatních seminářů, jak seminář HASIT pracuje. „Chceme, aby si naši frekventanti osvojili určité principy, které by mohli následně užívat ve své kariéře,“ končí naše setkání Jiří Panzner.

Jan Švácha

JAK SE DĚLÁ SLOVNÍ OBLAČNOST

V každém čísle Zpravodaje se u každého představení objevuje takzvaný slovomrak, v originále wordcloud. Jde o jednoslovné asociace diváků na představení bezprostředně po jeho skončení. Wordcloud je užitečné měřítko, jelikož lidé často, nevědomky, na představení reagují stejně a slova se opakuji. Z wordcloudu se pak dá vyčíst nálada, kterou diváci z představení měli, zda se líbilo či nikoli, zda byli potěšeni nebo spíš sklíčení. Abychom wordcloudovou oblačnost naměřili co nejsprávněji, potřebujeme pro jeho tvorbu co nejvíce odpovědí. Prosíme vás proto o spolupráci. Není potřeba, abyste byli originální, vynalézaví a vtipní (je to ostatně měření anonymní, takže z toho stejně nebudete nic mít). Zcela postačí, když odpovíte rychle a autenticky. Když se přitom na redaktory – sběratele usmějete, nebo je dokonce sami vyhledáte, abyste se mohli podělit o svůj jednoslovný názor, zařadíte se do soutěže o Nejmilejšího diváka. V každém případě zpřijemníte redaktorům práci a můžete považovat svou povinnost denního dobrého skutku za splněnou.

KRÁTCE

Veřejné toalety v parku během soboty někdo poškodil, takže teď nemohou sloužit své funkci. Z technických důvodů jsou uzavřeny a na jejich opravě se pracuje. Než se najde šikovný instalatér, používejte prosím v parku mobilní WC.

LIDI BY SE TEĎ PROSTĚ NEMĚLI BAVIT

Na slovíčko s Janem Duchkem z kočovného divadla Ad Hoc

Vystoupení divadla Ad Hoc před dvěma lety na Hronově znamenalo pro jeho protagonisty obrovský posun vpřed. Ne, že by byli do té doby úplně neznámí. Na Hronov však jezdí velké množství produkčních, takže to pro zmiňované divadlo znamenalo vstupenku do mnoha lokálních scén. S hrou Il Congelatore odjelo divadlo Ad Hoc přes sedmdesát repríz. A co dál?

Na otázku, zda je vlastně možné zopakovat úspěch představení Il Congelatore, odpovídá Jan Duchek, že soubor by velmi rád pracoval na nové věci. „Já nedělám nic. Zkusil jsem několik experimentů, ale bohužel

PTÁME SE HRONOVÁKŮ JAKÝ BYL VÁŠ PRVNÍ JIRÁSKŮV HRONOV?

Kateřina Máslová, hasička

Můj první hronovský festival byl opravdu velmi náročný. Sesypala se na mě spousta nových informací, moc všeho, ale zároveň to byla neskutečná pohoda a bylo to úplně suprový. Ale můj první Jiráskův Hronov byl vlastně již ve dvou letech, když jsem tu byla s tátou a mamkou. Pamatuji si, že můj první největší zážitek z festivalu byla světýlka nad Metují. Když jsem byla mrňavá, tak to vždycky bylo to nejlepší. A v pozdějších letech si pamatuji, že pro mě bylo silným zážitkem představení V. A. D. Kladno Tajemný VAD v Karpatech. Líbilo se mi to tak strašně, že jsem si chvilku říkala, že bych možná i chtěla hrát.

Přijde mi, že se v posledních letech festival mění. Podle mě zde bylo dříve víc divadel, víc lidí. Je to furt pěkný, ale zdá se mi, že jde dolů návštěvnost. Pamatuji, že tu bylo pořád úplně plné náměstí. Včera po zahájení festivalu se všechno rozuteklo

a na náměstí zůstalo daleko méně lidí, než si pamatuju z minulosti.

saj

INTELEKTUÁLNÍ VÝŽIVNA

Pokud chcete být jednou moudří a vzdělaní jako pan profesor Císař, musíte mít kromě charismatu, zkušeností, rozhledu, talentu a schopnosti vyjadřování i něco načteno. Na Jiráskově Hronově, jakožto baště amatérského divadelního vzdělávání, jsou na to samozřejmě zařízení. S potravou intelektuální přijel opět stánek pomalého občerstvení, kde můžete osvěžit svou mysl.

Na schodech Jiráskova divadla bude kaž-

dý den, v době od 14 do 16:30 hodin, stánek s prodejem divadelní literatury. V nabídce knih se objevují stálce, které se pravidelně umísťují vysoko v žebříčcích prodejnosti (Machková: Metodika pro dramatickou výchovu) i v hodnocení spokojenosti čtenářů (L. Richter: Praktický divadelní slovník). V letošní nabídce je i jedna novinka od zavedeného autora, a to kniha Divadlo pro děti od L. Richtera. Přejeme dobrou chuť!

-jip-

jsem v současné době poněkud paralyzovaný. Částečně odpovědností, kterou jsem nikdy neměl. Musím se nyní vejít do určitého rámce, překonávat určitou laťku. Jsem paralyzován odpovědností vůči souboru, který by chtěl hrát ve stejné sestavě a hra by tak musela pasovat přesně na dané lidi. A třetí věc, a zřejmě hlavní, je současný kontext. Mám hrozný pocit z toho, jak se zhoršila společenská atmosféra od doby, kdy jsem vůbec začínal psát. Velmi mi schází chuť do komedií a zároveň mám pocit, že nic jiného než komedie vlastně dělat neumím. Skoro mi přijde, že lidi prostě nechci bavit. Mám pocit, že teď by se bavit neměli. Že by se některé věci měly říkat nahlas a to rychle. Než překročíme určitou čáru, zpoza které

se nebudeme schopni vrátit zpátky. Nevím, kudy do toho. Trochu se bojím, že když udělám něco vážného, tak to soubor nebude chtít hrát. Navíc nevím, jestli na to mám buňky. Neraď bych, aby to bylo jako mlácení po hlavě naučným slovníkem. Aby to nebyl moralizační, školometský.“

Ad Hoc tedy hraje svoje dvě hry, které má na repertoáru. Jan Duchek říká, že by bylo možné oprášit starší hry, ale považuje je za zbytečně zábavné a hezké. „Proto je nechci dělat teď. Počkám si na lepší atmosféru, až bude čas na to se příjemně bavit,“ končí naše krátké setkání principál kočovného divadla.

saj

VĚŘTE NA ZÁZRAKY

Vánoční romantická komedie, která vám přispěje na činnost

V městečku - s jednou nejdelší ochotnickou tradicí - Miletín se začátkem příštího roku plánuje natáčení filmu z prostředí amatérského divadla. Během léta budou pro vás připraveny webové portály a profily na sociálních sítích, kde budete moci mladému tvůrčímu týmu - pardubické společnosti 11:11 Production - vyjádřit svou podporu!

Proč?

Protože film je o vás a pro vás. Celý štáb vám chce tímto poděkovat za bohuľibou činnost!

nost! Každý z vašich souborů, který uspořádá projekci hotového filmu pro své členy, známé a blízké, si ponechá část vybraného vstupného na svou činnost.

Filmový projekt podle scénáře Štěpána Haka nadšeně vítá i prof. František Laurin: „Myšlenka podpořit amatérské divadlo filmem je výborná! Dobrý, lehce ironický příběh charakterizuje prostředí jednoho amatérského souboru a jeho upřímného, divadelního snažení. Někdy posedle úspěšného, jindy dojemně směšného.“

POZOR! ZMĚNA PROGRAMU!

Z důvodu onemocnění v souboru se **ruší všechna úterní představení inscenace Ztráta obsahu v konfekčním obalu souboru Divadlo Kámen**. Místo pražského souboru zahraje **DS Zmatkaři Dobronín inscenaci Dva**. Časy začátků představení se nemění!

Anotace dobronínské inscenace:

Divadelní hra Jima Cartwrighta z roku 1989 pro dva herce - muže a ženu, se odehrává v průběhu jednoho večera v průměrné hospodě v severní Anglii. Odkrývá jemné mezilidské vztahy a problémy, které je provázejí. Ukazuje lásku i nenávist, touhu žít i zemřít,

snahu někoho vlastnit či možnost dokázat odpustit sám sobě. V Dobroníně se jedná o dvacátou premiéru místního ochotnického souboru. Přišla přesně v době, kdy soubor slavil 20. výročí svého založení. Proto je dvojka v názvu více než symbolická.

Zrušenou grotesku Ztráta obsahu v konfekčním obalu bude Divadlo Kámen hrát 29. 9. od 19:30 ve svém pražském Studiu Kámen. Více informací najdete na www.divadlokamen.cz, tamtéž jsou ke koupi i vstupenky. „Každého rádi uvítáme s veškerými poctami a mrzí nás, že v Hronově nebudeme,“ omlouvá se na dálku šéf souboru Petr Macháček.

MRÁZKOVY PALČÁKY

Svět, ve kterém žijeme, není jednoznačný, neukazuje se nám jen tak, a přináší řadu palčivých otázek...

„Já už jim to řeknu! Já už jim to vytmavím!“ rozhazuje rukama Vít Malota a tluče do stolu kelímkem od horké čokolády z Kafekáry. „Takhle už to dál nejde!“ Zmačkaný kelímek zahodí a ten obloukem přistane v odpadkovém koši. „Mutanti!“ O kom mluví? To je otázka. A zatím jinde, na druhém konci Hronova, o několik časových úseků později zvedne mladý divadelník hlavu ze stolu pokapaného svíčkami a položí si sám sobě otázku: „Nerozkládám se?“ Palčivá otázka par excellence. Je otázka, kam zmizely všechny ty balonky, které nám uletěly při zahájení Jiráskova Hronova. Jeden se ještě včera večer polovypuštěný vznášel u nás v redakci, asi v úrovni mého laptopu, ale postupně klesal a teď už se válí na zemi,

jako ulomený dámský podpatek. Jaká je to asociace? To je otázka.

Až do včerejška jsem si kladl otázku, zda je trestné zabít klauna na veřejném prostranství hronovského náměstí. Protože, nezabiješ-li klauna, může zabít on tebe. Dnes už si tuto otázku nekladu, ale stále se mě nepustila otázka, zda je bezpodmínečně nutné zvát na zahájení Krakonoše.

Některému ze starých hronovských ochotníků včera ráno, kolem půl osmé, po tom co se probudil, mohla a nemusela vytanout na mysli otázka, proč to ti mladí dělají tak, jak to dělají, a nedělají to tak, jak to děláme my starší. Na to se cestou na zimní stadion otočil mladý muž s lahví v ruce, zahleděl se do kaluže a řekl si: „Proč neinscenovat porno jako divadlo poezie?“ Pak se uchechtnul, zapálil si poslední cigaretu a nechal otázku plavat v kaluži.

Jan Mrázek

ZÍTRA

ÚTERÝ 2. 8. 2016

16.30 a 20.30 hodin 90' JD
DS Zmatkaři Dobronín/ režie: Ladislav Valeš (jh)
Jim Cartwright: Dva

14.00, 16.00, 18.00,
19.45 a 21.40 hodin 30' SJČ
(Z)MATKY Praha / režie: Martin J. Švejda
Martin J. Švejda: BIM BAM BOM

15.00, 17.00, 19.00,
20.40 a 22.40 hodin 25' SJČ
Děvčátko a slečny Jaroměř, ZUŠ F. A. Šporka
režie: Jarka Holasová
J. Holasová, K. Prášilová, M. Němečková:
Ušubraná (od 15 let)

19.45 a 21.40 hodin 55' MYŠ
KUK! Praha, ZUŠ Štítného Praha 3
režie: Ivana Sobková
Ivana Sobková a soubor: Jídlna aneb
Vařím, vaříš, vaříme...

11.00 hodin a 19.00 hodin SOK
ZUCKERBERGOVY LOUTKY,
režie Tereza Vodochodská - ZUŠ Na Střežině
HK - vítěz přehlídky studentského divadla
Náchodská Prima sezona 2016

15.00 hodin
AFRICKÉ POVÍDAČKY
Martin Hak vypráví dětem

18.00 hodin
WAROVÁNÍ Velké Poříčí (pop-punk)

19.00 hodin
DRAGON Lanškroun (rock-alternative)

20.30 hodin
N.V.Ú. Hradec Králové (punk-rock 'n' roll)

22.00 hodin
HEEBIE JEBBIES Hronov
(ska-punk'n'rollový cirkus)

 SAARGUMMI

Zpravodaj 86. Jiráskova Hronova 2016

Vydává organizační štáb.

Redakce:

Petra Jirásková (jip), Jan Švácha (saj),
Vít Malota (vím), Jan Mrázek (jam),
Ivo Mičkal (foto), Michal Drtina (zlom),
David Slížek - šéfredaktor (das)

Stránky festivalu: <http://www.jiraskuvhronov.cz>

E-mail redakce: jhzpravodaj@gmail.com

Tisk: KIS Hronov Cena: 10,- Kč

JIRÁSKOV
H
JIRÁSKOV

16.30 a 21.00 hodin 110' JD

BLOK scénického tance a pantomimy

Tanec, tanec...

TS Magdaléna Rychnov u Jablonce nad Nisou / Služebnice / choreografie: Magdaléna Pupík Rellichová
Velký soubor ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary / (Ne)ztištěná / choreografie: Petra Blau a tanečnice
Akordy ZUŠ Červený Kostelec / Místo / choreografie: Blanka Rejholdová a dívky
Legarmm ZUŠ Klášterec nad Ohří / Možnost přejetí světa / choreografie: Olna Rambousková
ZUŠ Lounských Praha / Jedinou cestou, jak vyléčit zranění duše, je vypovídat se... / choreografie: Tereza Herynková
Otevřeno Kolín
ZUŠ Červený Kostelec / Krystalizace / choreografie: Blanka Rejholdová + Kateřina + Anička
Pantomima S. I. Brno / Na dálnici / choreografie: Josef Tichý
TS Flash Jaroměř / Částice ve vlnách / choreografie: Lenka Halašová, Jaroslava Škvorová
CUKR Rakovník / Cirkus Praha / choreografie: Eva Suková

14.00, 17.00, 21.00 hodin 85' SJČ

Tempus Fugit Lörrach (D)

režie: Václav Špirit

William Shakespeare: Sen noci svatojánské

15.30, 17.30, 19.30 hodin 60' SOK

Divadelní studio D3 Karlovy Vary

režie: Petra Kohutová

Tomáš Vůjtek: Smíření

14.00, 19.30 a 22.45 hodin 55' MYŠ

KUK! Praha, ZUŠ Štítného Praha 3

režie: Ivana Sobková

Ivana Sobková a soubor: Jídelna aneb Vařím, vaříš, vaříme...

15.00 hodin

BARON PRÁŠIL

Divadlo Toy Machine uvede divadlo pro děti

17.00 hodin

KONCERT TATIANY SKVORCOVÉ

solistky Státní filharmonie Ivanovo (Rusko)
za doprovodu orchestru Relax
Band, kapelník: Jan Drejsl

18.30 hodin

BOUNDARY JAZZ QUINTET CZ/PL

20.00 hodin

SWING SEXTET Náhod, host: Gabriela

Kočí – sólistka Orchestru Gustava Broma

21.30 hodin

JAZZ GENERATION – hudební vystoupení, kapelník: Štěpán Přibyl

Legenda

JD = Jiráskovo divadlo

SJČ = Sál Josefa Čapka

SOK = sál sokolovny

MYŠ = Myšárna

PAJ = Park Aloise Jiráska

Změna programu vyhrazena!

KVÍZ: CO VÍTE O JIRÁSKOVI?

Zas a opět rubrika nejzábavnější, neboť se zabývá jen a pouze fakty - a fakta jsou zábavná. Nikdo nevěděl, nikdo do redakce nedorazil, nikdo se ani na nápovědu nezeptal. To je smutné. Co jste za divadelníky, když neovládáte dokonale a detailně znalosti o životě velikána Aloise Jiráska? Co s vámi mám dělat...

Jak zněly správné odpovědi na otázky z minulého čísla?

1. Doplníte na základě úryvku z mistrova dopisu mistrovo oslovení mistrovy milované ženy: "Myslím na Vás a večer se mně po Vás stýská. Nesměj se, že právě navečer. Za dne jsem zapřažen samým díváním, pozorováním, zapisováním. Ale navečer, když je pokoj, jsem s Vámi všemi, má **STARÁ** a Vy mé milé děti."

/Zdroj: Korespondence A. Jiráska/

2. Jaký je název prvního článku z webové stránky věnované Aloisi Jiráskovi v rubrice "mýty a legendy"?

Je Jirásek opravdu tak nudný?

/Zdroj: www.alojsjirasek.cz/

3. Jaká je nejstarší Jiráskova vzpomínka z dětství?

1854 požár v blízkosti Jiráskova rodného domku

/Zdroj: Monografie Jaroslavy Janáčkové/

Otázky pro dnešní den

1. Kdo je autorem Jiráskovy sochy z parku v Hronově?

2. Za Jiráskovým rodným domkem stála stodola. Do ní se vstupovalo dveřmi v před-síni. Jaký je na dvéřích nápis?

3. Kolik je v Jiráskově rodné chloupce proutěných misek?

Znáte-li skutečně všechny odpovědi, vyhledejte mou osobu (poznávacím znamením jsou košile, redakci či motýlek). Ale to už jsem říkal.

Vít Malota

KOBERCOVÝ NÁLET NA MILLKAČU

Druhý Hrokemon to neměl vůbec jednoduché. Poměrně přesná nápověda usnadnila lovcům lov takovou měrou, že Hrokemon Filipator Millkaču byl poprvé odloven ještě před svým probuzením. Kávu dle vlastního výběru v proslulé Kafekáře za první místo tak získávají sestry Vondrákovy. Stačí, když zavolají na telefonní číslo 722 069 655 a domluví si termín konzumace. Na druhém místě se umístili Hrokeťáci a na třetím Zuzana Fuxová. Tito lovci obdrží červený a žlutý bonbon. Lov sponzoruje firma MASTERCARD.

HROKEMON č. 3

Nápověda: Křídla, majitelka, náměstí, frapé...

Jak na to:

Hrokemona odlovím tak, že na něho nahlas a adresně zakřičím. „Hrokémone, Hrokémone, už tě lovím! Je-li objekt lovu Hrokémon, prokáže se úspěšnému lovcovi HROKARTOU. Na důkaz úspěšného lovu vyrobí lovec za pomoci Hrokemona selfie. Selfie odešle lovec na e-mailovou adresu redakce jhzpravodaj@gmail.com. Odměna vás nemine!

saj

INZERÁT

Absolventka KoPRu by ráda založila dramatické kroužek a hledá spolupracovníka / spolupracovnici pro práci se studenty na střední škole v Praze. Tel: 732 139 808

Sr Sico Rubena